

Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia: **BRAȘOVU**, piața mare, Târgul Inului Nr. 30.

Birourile de anunțuri: Brașov, piața mare, Târgul Inului Nr. 30.

Inserate mai primesc în Viena R. Mose, Haasenstein & Vogler (Otto Haas), H. Schalk, Alois Herndl, M. Tuka, A. Oppelt, J. Donenberg; în Budapesta: A. F. Goldberger, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. J. Daus; în Hamburg: A. Sieser.

Prețul inserțiilor: o serie garmond pe o coloană 6 cr. și 90 cr. timbra pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.

Reclame pe pagina a III-a o serie 10 cr. v. a. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULU XVI.

„Gazeta” este în fă-care-ți Abonamente pentru Austro-Ungaria: Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr. N-rii de Duminecă 8 franci. Se primumă la toate oficiile postale din țară și din afară și la dd. colectorii.

Abonamentul pentru Brașov: a administrațiune, piața mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unu osemplăru 5 cr. v. a. sên 15 bani. Atâtu abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 71.

Brașov, Vineri, 2 (14) Aprilie

1893.

Nou abonament la GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Aprilie 1893 st. v. s'a deschis nou abonamentu, la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii fetei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an . . . . . 12 fl.
pe șase luni . . . . . 6 fl.
pe trei luni . . . . . 3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an . . . . . 40 franci
pe șase luni . . . . . 20 „
pe trei luni . . . . . 10 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an . . . . . 2 fl.
pe șase luni . . . . . 1 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an . . . . . 8 franci
pe șase luni . . . . . 4 „

Abonarea se poate face mai ușor prin mandate postale.

Administrațiunea

„Gazetei Transilvaniei“.

Istoricii români

Clainu, Șincai, Bărnăuțiu, Laurianu, Ilarianu și Hurmuzachi despre unirea cu Biserica Romei, și despre folósele unirei.

(Fine.)

Să ascultăm acum pe în veci neuitatul Bărnăuțiu, acestu bărbatu predestinat alu națiunei române, care în memorabilul său discursu dela 1848 este profeticu chiar și în cestiunile de unire.

Etă cum se exprimă densusul despre începutul sclăviei Bisericei noastre de Alba-Iulia în jugul Bisericei catolice, și despre folósele politice ale unirei.

„Suptu înalta protecțiune a acestui Strigoniu fabrica Iesuitii diplome false, scotea rescripte dela Curte și bule dela Roma pentru noua subprigonire a bisericei române sub titlu de Episcopatu alu Făgărașului, numai simplicitatea preoților Români apăra demnitatea Mitropoliei Românilor de n'a apus cu totul, că nu luară intru nimic atari bule și rescripte și continuară și după uniunea acéta, ca și înainte de ea a cântare în toate bisericile române totu pe Archiepiscopul lor ca și mai înainte . . . . .”

„Indată la începutul Uniunei vedem în Sinódele noastre pe patrele reptore alu Iesuitilor președend în locul superintendentului reformatu și pe altu Iesuitu 'lu vedem neîncetat în cóstele Episcopului nostru priveghiându-lu ca pe unu făcătoru de rele. Acum spuneți-mi, ce diferință este între superintendentele de Tofeó și între iesuitul Baranyi, care din amândoi a fostu mai bunu pentru Români? Indată după

unire episcopul catolicu din Alba-Iulia incalcă peste Archiepiscopul nostru și-lu face Vicariu, 'lu înfruntă, 'lu dogenesce, 'lu visită până ce-lu scóte abia bula papei din 1721 ab omni admonitione, coreptione visitatione a acelu episcopu din Alba-Iulia, ér Archiepiscopul din Strigonu 'lu desbracă de demnitatea archiepiscopescă și-lu face sufraganeu, și biserica noastră o légă în jugu nou. . . . . Cu șierbitutea acéta nouă se introduce în clerul român unu șierbilismu nou impreunatu cu o îngâmfare mesaravere mai alesu în referență către cei neuniți, cari n'avea privilegiulu uniților. Acestu spiritu necuratú locuesce în mânăstirea din Blășiu supt călugări: face advocatú de Iesuiti și pe unu Petru Arone, dá lucru de ajunsu episcopului Inocențiu și animoșiloru protopopi de atunci: murindú călugării rămâne ereditate Capitulu succesoriu în funcțiunile călugărilor și de aci se străcura la Cleru. Episcopii, Capitulu, Protopopii și Vicarii lucră pe întrecute spre cea mai profundă durere a Clerului și a tota națiunea, ca se nu mai scape biserica română de subt acéta tutelă rașinosă; fii nenorociți! cine vë va apăra, decă părinții voștri dau mâna cu străini în contra voștră? Ce ar dice episcopul Inocențiu, când ar vedé, că acum n'are Iesuitismul numai unu advocatú în biserica lui cea așerbítă și sfășiată de Iesuiti? Ce a păcătuitu biserica noastră, — întrebăm noi cu episcopul Inocențiu — decă cumva n'a păcătuitu unindu-se. . . . . cu uniunea deodată a intratú o ură între Români în aceste timpuri nefericite, nu postulareți (ce-reți) ca să descriu cum se certa fii cu părinții, cum se bătea frații cu frații fără să scie pentru ce, cum se aturisea popii noștri unii pe alții . . . . . cum înteritau pe episcopii uniți și pe Călugări ca să facă proseliți din Români . . . . . Atâtú erau de mari relele, care le suferia națiunea română în urma uniunei, încatú încă pe la anul 1735, așadér numai peste 35 de ani după făcuta uniune se plânge amarú Protopopul unitu Nicora Beianulú către Episcopul Inocențiu cu aceste cuvinte: „tare mă temú, că nu vomú avé altú folosú din unirea acéta, care o amú făcutú; ci vomú rămâne cu ura între frați și cu muștrarea cugetului“. Nu multú după acéta altú protopopu predica în biserica acéta, că: „i-au înșelatú pe Români cu unirea“. (Discursul din 14 Maiu 1848 la Ilarianu Istoria Tom. II. pag. 323—325.)

Să ascultăm acum pe învățatul Laurianu despre folósele unirei:

„Pe lângă toate aceste Decrete și Mandate imperiale, Guvernul și Ordinele Transilvane sciură așa

de bine să întorcă lucrurile, ca Români să rămână totu în starea de apăsați și despoiați de drepturile cetățiane. După Decretele Imperiale trebuia ca între cele patru Religiiuni primite, Catolică, Luterană, Calvină și Ariană, să fiă o egalitate perfectă, persoanele bisericesci să se bucure totu de aceleași scutiri și libertăți, laicii să aibă totu aceleași drepturi, după starea lor de Nobili, Liberi și Omagi (iobagi). Români se numera acum între Catolici, și trebuia atât în respectul bisericescú, cât și celú politicú, să se împărtaşescă de toate beneficiile, la care au dreptú Catolicii, dela Deregătoriile cele mai mari până la cele mai mici. Catolicii dobândiră multú prin unirea Românilor, căci își înmulțiră numărul în comparațiune cu celelalte secte, așa încatú le întrecă pe toate, — ei, cei ce supt Principii Calvinii avuseră numai două biserici publice în tota țera, și se reduseră la unu numărú atât de micú, încatú mai în urmă, când se restabili Episcopatul Catolicu sub Carolu și se introduse în Alba-Iulia Episcopul Georgiu Martonfi, se afla în atare lipsă de Preoți, încatú Protopopul Românescú, Petru din Daia, trebui să servescă oficiul în limba Românescă la altariul celú mare în biserica catolică. — Dér Români se socotiră numai ca înmulțitorii de numărú. — Dregătoriile politice în Transilvania se împartú după proporțiunea celor patru religiiuni, pentru esemplu la guvernul provincialu unde suntú 12 Consiliari, se punú câte trei din fă-care religieune. În numele Românilor se punú Unguri Catolici, — deore-ce după dreptú, decă nu doi, celú puțin unu ar trebui să fiă Român. Așa e cu posturile de secretari, de Concepști etc.; așa e la Cancelaria aulică, așa e la Tribunalul regalú, așa e la Tesaurariatú, așa e la școle, așa e la Deregătoriile din comitate și din scaune (districte), așa e la alegerea Deputaților . . . . .

„Români afară de micile scutiri ale persónelor bisericesci, nu dobândiră nimica prin unire, ba încă și perdură. Perdură independența lor, ca Români și ca religionari de ritulú orientálú, care o aveau ei mai înainte pe lângă toate asupririle, ce întâmpinau din partea eterodoxilor, perdură archiepiscopatulú, căci acesta după unire se degradă la starea de simplu episcopu supusú censurei iesuitilor și supremației archiepiscopului ungrescú; perdură chiar naționalitatea. Cei mai mulți Români, cari se înălțară cu încetulú din întemplare . . . . . la deregătorii mai înalte . . . . . trecură dela legea și ritulú orientálú, la cea de ritulú occidentalú . . . . . și se lăpădară

de națiunea lor“. (Magazinú istoricú Tom. III. pag. 326—328)

Să vedem acum, cari suntú părerile învățatului istoricú și a bunului Român Papiu Ilarianu.

În discursul său despre viața și activitatea lui George Șincai, Ilarianu ne spune, în modú desultú de clarú, că unirea Românilor cu biserica Romei s'a făcutú numai promițendu-se Românilor drepturi politice egale cu Ungurii.

„Români de aici din Transilvania, dice densusul, călcați deopotrivă în cele bisericesci, politice și sociale, după căderea Transilvaniei sub casa habsburgică fură amăgiți prin promisiune de drepturi egali cu Ungurii, a se uni cu biserica Romei.“

Ilarianu apoi ne arată, că toți bărbații luminați ai Românilor au vedutú într'o formă rēulú fatalú causatú națiunei și bisericei noastre prin unire.

„Din cari toate se vede, că Șincai, ca și Klainu episcopulú, Klainu călugărulú, Petru Maiorú și toți Blășianii luminați din secululú alu XVIII, cunoscea totu rēulú fatalú produsú prin Unire, nici vedea altú lécú, deocamdată, spre a micșora séu alina rēulú, decatú stricta mărginire în cele patru puncte de nimeni înțelese.“

Apoi Ilarianu se întorce către Iesuitii români de astăzi cu cuvintele următoare:

„Voi Iesuitii români dela Oradea-mare, dela Gherla, de . . . și de aiurea, voi cari în aceste zile ale luminei și ale libertății cutezați a îndemna pe Români să mērgă la sinodulú Catholicilor din Pesta; voi cari mergeți cu cutezanța până a da Românilor uniți numele străinú și uritú de Catolici, ca și cum a fi unitú în patru puncte cu catolicii ar însemna a fi catolicú, papistú adecă Iesuitú, voi cari prin acéta și alte asemenea **criminali apucături, cercați a rumpe de totú o parte însemnată a Românilor din corpulú celú mare alu națiunei**, — auđiți pe protetulú Șincai și, până e timpú, convertiți-vē“ (Vięta și operele lui Georgiu Șincai, pag. 32—44)

Trecem acum la unu altú bărbatu distinsú și înțeleptú alu națiunei române, la Br. E. Hurmuzachi.

Eudoxiu Hurmuzachi, în scrierea sa asupra istoriei bisericei române din Transilvania, ne arată, că unirea cu biserica Romei, chiar așa după cum o făcuse episcopulú Atanasie, este din punctú de vedere juridicú nulă și fără valóre, de ore-ce s'a făcutú fără vointa părții celei mari a clerului și fără scirea poporului, peste totú fără ca poporul să fi fostú instruatú asupra punctelorú acestei schimbări de religieune.

„La sinodulú din 7 Oct. 1698 din Alba-Iulia, dice densusul, fură chemați ce e dreptú deputați din

mai multe comune românesce. Dér deputații aceștia, neavându nicî o cunoștință despre lucrurile, de cari era vorba, ér de altă parte neînțelegându nicî procedura, ce trebuia să se urmeze în astfel de cestiuni, votară prin aclamațiune în numele comunelor. Cu toate acestea mai avem motive fundate, ca să ne îndoim, că actul acesta de unire s'ar fi făcut cu învoirea generală a preoților și a mirenilor. Anume, decă noi vom avea în vedere, că din 55 de Protopopi, atâta era arătat numărul lor, și din 1582 de parochii, câte se aflau atunci sub Mitropolitul greco-oriental, singur numai episcopul și protopopii și puțini preoți din gradele de jos subsemnară primirea unirei din 7 Oct. 1698, că mai departe mulți preoți, fără să se oblige în scris, dér cu toate acestea fără voiă se supuseră sortii violente, că în fine întrégă clasa poporului său a mirenilor, numai întru atât luă parte, că fiecare comună trimise câte trei deputați la sinod, ca să fiă de mărturie la actul acesta de trecere la altă religie, dér în realitate nicî preoții din gradul mai inferior, nicî ceilalți membri din popor nu subsemnară documentul acesta despre schimbarea religiei. De aceea se pôte presupune cu totu dreptul, că clasa preoților pe față și pe tăcute au primit unirea cu majoritate, însă din popor numai o slabă minoritate neconsiderabilă a aprobat și a primit unirea. Ér restul cel mare din poporul românesc nicî nu a fost de loc instruat mai înainte nicî după aceea despre deosebirile dogmatice, ce erau între amândou bisericile și cari erau cuprinse atunci în 4 puncte, și cu atât mai puțin a fost poporul informat despre cuprinsul și însemnătatea adevărată a schimbării de religie.

„Era așa dér numai o simplă ficțiune răspândită în public, ca să orbescă lumea, că poporul român pe timpul acela ar fi primit unirea cu aclamațiune. O astfel de schimbare de religie prin reprezentanți impuși cu de-a sila poporului, cari votau prin aclamațiune în contra științei și în contra voinței poporului, și fără ca poporul să cunoască articulele schimbate ale credinței, și cum, unu astfel de act, pe lângă toate apucăturile Propagandei, nu

pôte avé nici unu fundamentu juridicu, și nu se pôte considera înaintea publicului ca un act de conștiință executat în mod legal.“

„Uairea cu biserica Romei o făcu aprópe numai clerul singur și cu o parte mică din mireni. Totu asemenea până astăzi singur numai clerul este stélpul exclusiv al unirei și până astăzi n'a putut face ca unirea să prindă rădăcină în sufletul poporului român. Din contră, cu cât biserica greco-orientală va înflori mai mult și se va desvolta în Transilvania, cu atât mai mult ea va fi unu pericol pentru religiea unită, care în fine va fi silită să se alipescă necondiționat séu de religiea romano-catolică, séu de biserica greco-orientală, fiind că ori ce formațiune de tranzițiune (cum este biserica unită) cu atât își pierde mai mult fundamentul și existența, cu cât formațiunile principale din apropiere dezvoltându-se liberu și estindu totu mai tare și astfel suprimă ori ce formațiuni bastarde. Cum că presupunerea aceasta este forte probabilă se vede din aceea, că procesul de fierbere și de descompunere în sinul bisericei unite încă nu s'a terminat, ci din contră procesul acesta de fierbere și de descompunere ține spiritele credincioșilor într'o neliniște religioasă continuă și într'o desbinare incordată. Biserica unită legată de Roma prin lanțuri dogmatice nu va puté să țină piept în contra presiunii celei mari a Romei, nicî în privința administrativă, nicî în privința jurisdicțiunei. De aceea ea înseamnă chiar astăzi cu oțăr ascunse și cu durere vizibilă după dezvoltarea liberă și după autonomia neîncomodată, de care se bucură biserica-mamă orientală în statul austriac, deși îndes-trată cu mijloce materiale mai puține“ (Fragmente zur Geschichte der Rumänen. II Band pag. 36—37, 57—58).

Incheiăm de astă dată această espunere a noastră asupra legăturilor de unire cu Biserica Romei, și asupra stărei excepționale nefavorabile, în care se află astăzi Mitropolia română de Alba-Iulia.

Toți ómenii de bine, cari pörtă în inima lor unu viu interesu pentru conservarea neatacată a credinței și a independenței noastre bisericesci, se voru convinge

din cele înfățișate până aici, că vederile noastre în această cestiune mare, cestiune de viață și de morțe bisericescă și politică a Românilor din Transilvania, nu diferă întru nimic de părerile părinților noștri, de vederile apóstolilor noștri, de vederile noastre naționale.

In fine unu lucru să nu-l pierdemu nicidecum din vedere:

Consecințele inevitabile ale schimbării de religie încercate în conciliile dela 1872 și 1882 voru fi: că Biserica și Mitropolia română de Alba-Iulia, are să fiă necondiționat înghițită și contopită în biserica catolică de Alba-Iulia. Acastă contopire au încercat'o episcopii catolici de Alba Iulia încă în seculul trecut îndată după unire. Acastă contopire zace în interesul catolicismului și în special al Papismului, ca să nu mai lase pe viitor Mitropolia română fluctuând între Biserica orientală și între Biserica catolică. Acastă, în fine, zace chiar în interesul bisericei catolice unguresce și în interesul politic al Ungariei.

Nic. Densușianu.

CRONICA POLITICA.

— 1 (13) Aprilie.

Municipiul comitatului Pojonă a trimis o petițiune dietei unguresce privitoare la „agitațiunile de naționalitate“, în care se ilustrează raporturile dintre Maghiari și Slovaci. Estragemă din această petițiune următoarele: „În timpurile recente amu esperiat, că poporul slovacu pacnicu e atățat de agitatori de naționalitate și încă în modu așa de sistematicu, încât este de temut, că sămența rea va încolți. O astfel de aparițiune s'a ivit în orașul Múdra, unde niseo panslavistu au proiectat o adunare în care se să desbat asupra căștoriei civile și asupra articolului de lege 44 din 1868. Acest articol a enunțat egala îndreptățire a cetățenilor țării fără deosebire de naționalitate; dér intențiunile înțelepte ale acestei legi nu s'au îndeplinit. Naționalitățile au devenit din ce în ce mai îndrăznețe; ele ținesc la subminarea Ungariei. Naționalitățile trebuesc ținute în frâu și cu deosebire ținurilor trebue să li-se infiltreze ideia de statu maghiar și adevăratul patriotism. Acastă trebue să o facă preoții și învățătorii“. — Apoi să mai dică că nu sunt înțelepți municipalisti diu Pojonă?

Mare senzațiă a produs în cercurile politice din Viena și Petersburg

primirea lui Stambulov de către Maj. Sa monarhul Franciscu Iosif I într'o audiență, care a ținut trei sferturi de óră. Stambulov și a cerut intrarea prin ministrul Kalnoky. Cercurile diplomatice negă, că audiența dată lui Stambulov ar fi destulă motivu pentru recunoșcerea principelui Ferdinand, ele însă recunoșc ca audiența dela 11 Aprilie este o mare distincțiune pentru Stambulov. Foile streine comentază această primire și cele mai mult îi dau mare însemnătate din punctu de vedere internațional.

La 6 Aprilie n. ministerul francesu a oetit în parlamentu o declarațiune în mijlocul semnelor de aprobare. Ea dice, că guvernul nu se însală asupra greutăților situațiunii; însă este asigurat, constatând liniștea țării și încrederea ei neolintă în Republică. Acastă probază, că durerósele incidente din lunile din urmă, în ciuda silințelor pentru a-le exploata într'un scop politic, n'au atinsu nicî Republica în crearea ei puternică, nicî Patria în renumele său tradițional de onóre (Aplause). Cu toate acestea o lecțiune reese din aceste încercări: anume, că belșugul și averea se dobândescu numai prin muncă și nu se păstrează decât prin moravurile corecte și prin demnitatea vieții. Conștiința națională a înțelesu această lecțiune. Se pôte întvede cu încredere viitorul Republicii. În fine care și sufragiul universalu puue de acord aspirațiunile democratice cu instituțiunile republicane. Dina este aprópe oăud identificarea Franciei cu Republica va face ca această concordanță să fiă și mai lesne de stabilită. Mijlocul cel mai sigur pentru a ajunge la acestu rezultat, câtu mai curêndu, este de a administra cu exactitate, bunăvoință și dreptate pentru binele comunu al cetățenilor. Declarațiunea se termină astfel: „Vé îndemnăm a da țării impresiunea mersului normal al vieții parlamentare ținându-vă, în modu hotărît, la unu ordinu de ț, care să coroneze în modu demu legislativa. Atențiunea d-vóstră se va îndrepta în modu naturalu asupra legilor economice și sociale insorise la ordinea țilei, mai cu sémă proiectele asupra societăților cooperative de producțiune și de creditu agricolu. Luorul d vóstru imediatu este votarea bugetului pentru 1893, care va resulta din înțelegerea inevitabilă a celor două Camere“.

Intr'o vorbire de două óre își pără bătrânul Gladstone bilul Home-rule în a doua oetire în camera comunelor. Gladstone dise, că Irlanda, în fond, n'a primitu nicî odată actul de uniune. Guvernul actualu niseușe a restabili,

FOILETONULU „GAZ. TRANS.“

In gura chiților.

Novelă de A. Oscar Klausmann.

13) (Urmare și fine.)

Unu șgomotu de voci îl deșteptă. Angermann se ridică din pat și scóse unu strigăt de surprindere. Înaintea lui sta locotenentul Winter și ceilalți membri ai corpului civilu de pe „Freyă“.

„Sărmane băiat!“ dise locotenentul Winter, „te compățimescu din inimă. Ce înfricoșatú jocu au făcutu cu d-ta. Vino afară!“

„Domnule locotenentu“, răspunde Angermann cu voce mișcată. „Sunt unu asasinu.“

„Nu eşti!“ declară Winter, „dér speru, că timpul acesta înfricoșatú, ce l'ai petrecutu aici, îți va fi o învățătură pentru totă viața. Mișei aceștia au jucat o adevărată comediă. Vino cu mine și totul și se va esplica.“

„Chiții“ nu observaseră de loc, că poliștiu pėtrund în casă. Astfel aces-

tia, fiind bine orientați, putură să pună mâna pe birtaș și pe ajutóarele acestuia, cari în mare parte erau Germani degenerați. Apoi, cu o dexteritate adevărată americană, cercetară camerele, pe când Winter și ómenii săi căutau urma lui Angermann. Cercetarea ambelor par tide fu încoronată cu succes. Găsiră pe Carol Angermann, dér și fantoma, care servise la nenorocirea atătoru ómeni. Era imitarea oadavrului unui matrosu asasinat. „Chiții“ obicnuiau, oa înteu să ametească victimele, cărora după ce se desmeteseau, li-se arăta fantoma dinaintea căreia se retrăgeau cu gróză, fără o să o cerceteze mai de aprópe. Astfel le insufla credința, că ar fi sėvrișit unu asasinatú și nenorocii nu mai trebuiau să fiă ținuti cu puterea, oăci de aci înainte erau niseo instrumente órbe în mânilor „chiților“. Păpușa acesta era lucrată cu îngrijire. Sângele de pe rană, precum și sângele de pe haine, era sânge de animale.

Trecu câțva timóu până când Angermann înțelese, că nu e asasinu, oi oă au sėvrișit cu elu o fărădelege. Simțământul, că conștiința sa e curată, îl

oopleși întru atâta, încâtu cădu într'unu leșin adêncu din care se deșteptă numai după câteva óre. Bucuria fu pentru Angermann mai puternică și mai mare decâtu grija, terna și mahnirea prin care trecuse; ea îl oopleși.

După îndelungată cercetare se găsiră mai multe costume de matrosi, cari fuseseră lăsate aici de către sərmane victime. Birtașul și ajutóarele sale refuseră, ce-i drept, ori ce mărturisire, dér Angermann era destulă mărturie. Unul dintre Germani, și adevărat omul, care se ocupase cu îngrijirea lui Angermann, se oferî în fine să facă o mărturisire, decă îi voru micșora pedépsa. Elu declară, că în faptă a fostu complice al „chiților“. Casul specialu cu Angermann l'a urzit Teodor Lang. Acesta venise la birtaș, oăruia îi oferî 100 dolari, decă îi va succede să constringă pe Angermann a deserta și să-l facă a crede, că a sėvrișit unu omorú. Lang a adus pe Angermann în localu și i-a turnat în bere hidrată de clorú. Lang s'a depărtat apoi și nu s'a mai reintorsu. Înaintea de tóte nicî n'a mai plătitu suma promisă.

Birtașul și soții săi, când auțiră că Lang e pe bordu, fură cuprinși de o mare spaimă și ar fi fost veseli decă ar fi putut să înlesnesc fuga lui Angermann. În ziua următoare „ohitul“ vëndu pe Angermann oăpitanului unei oărbii pentru suma de 60 de dolari.

Când matrosii se reintórseră la portu își arătară dragostea față de nenorocitul lor camarad, care oăduse în mánile unor miserabili. Cu deosebire se bucura locotenentul Winter, fiindcă elu avuse dreptate, că Angermann e nu desertorú. Când se uroară în luntre, se auțiră bubuituri de tunuri. Escadra germană sosise și salută pavilionul din portu, pe când „Freyă“ răspunde la salutare prin descórcări de tunuri.

„Nu voiesci?“ întrebă Winter pe Angermann, „să scrii câteva rânduri verișórei d-tale? Le vomu puté trimite prin unu curieru. Ținera damă era cu totul desperată din cauza disparițiunii d-tale, și e cu totul singură, de când Lang a fostu arestatu, dér în ori ce casu e mai sigură, decâtu cu miserabilul acela, care își va primi răsplată, deórece a datu pe unu bravu matrosu în mánile „chiților“...

Cursul pieței Brașov.

Din 13 April 1893.

Table with 3 columns: Item, Buy Price, Sell Price. Includes Banote rom. Cump., Argint român., Napoleon-d'ori, Galbeni, Ruble rusești, Mărci germane, Lire turcești, crisuri fonc. Alb. 6%, and 0.71 5%.

Cursul la bursa din Viena.

Din 12 April 1892.

Table with 3 columns: Item, Buy Price, Sell Price. Includes Renta ung. de aur 4%, Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%, Oblig. de ost. I. emis, Bonuri rurale ungare, Despăgubirea dijmei de vin, Imprum. ung. cu premii, Losuri pentru reg. Tisei și Seghed., Renta de hârtie austr., Argint, Galbeni imp., Napoleondori, and Mărci imp. germ.

Table with 2 columns: Item, Price. Includes London (lire sterlinge), Rente de corone austr., and ungară.

Anunțuri

(insertiuni și reclame)

Suntă a se adresa subscri- sei administrațiunii. In casul publicării unui anunț mai mult de odată se face scăde- mântul, care crește cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administrațiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI.”

Numere singurate din „Gazeta Transilvaniei” a 5 cr. se pot cumpăra în librăria Nicolae Ciurcu, și în tutungeria I. Gross.

PRODUSELE

societății pe acții pentru industria de Cognac

în Budapesta

au fost singure premiate cu distincțiunea cea mai înaltă de către juriul expoziției internaționale pentru alimente, din punctul de vedere igienic (Preș. consilierul de curte Prof. Vogel)

și recunoscute de următorii savanți:

- List of doctors: Prof. Dr. Angyán, Dr. Kéthy, Dr. Kézsmásky, Dr. Korányi, Prof. Dr. Kovács, Dr. Müller, Dr. Réczey, Dr. Stiller, Prof. Dr. Tauber.

Dintre diferitele manifestațiuni, cari dovedesc că acestor produse se cuvine rangul întâi, reproducem următoarele:

Institutul reg. ung. a chimiciei regnic. și stațiune centrală de agricultură.

Ministrul reg. ung. Nr. 1487/1882.

Din partea Laboratoriului chimic reg. ung. se confirmă oficial, că destilarea societății pentru Cognac este integrită după receririle sanitare.

Budapesta, 23 Oct. 1892. Representantul directorului: TOHT m. p.

Prin urmare se se cêră numai produsele societății pe acții pentru industria de Cognac di Budapesta.

Se află de vânzare în Brașov la Domnii J. L. A. Hesshaimer, Henrich Zintz, Demeter Eremia Nepoți, Heinrich Wagner, Carl Irk, Ioan Dușoi și fiu.

525 - 6.

Advertisement for Iosif Csik Portland-Cement. Includes text about the factory in BEOSIN, Budapest, and various medals from 1873 to 1883.

Pilulele pentru curățirea sângelui mai nainte numite „Pilulele universale” ale lui I. PSEPHOFER

merită cu totu dreptul numirea din urmă, deoarece în faptă sunt foarte multe bôle, la cari aceste pilule au probat efectul lor escelent.

De mai multe decenii sunt aceste pilule lățite și puține familii se vor afla la cari ar lipsi o mică proviziune din acest medicament de casă escelent.

S'au recomandat și se recomandă de către mulți medici aceste pilule ca medicament de casă, cu deosebire în contra tuturor suferințelor, ce provin în urma relei mistuirii și constipații, precum: perturbarea în circulațiunea feriei, suferința de ficat, slăbirea mațelor, colica cu vânturi, congestiunea la creeri, hâmorhoide (vina de aur) și c. l.

Prin proprietatea lor purificătoare de sânge au cu deosebire bun efect asupra anemiei și asupra bôlelor ce isvoresc din acesta, precum: gălbinae, dureri de capu nervose ș. a. m. Aceste pilule purificătoare de sânge lucrează așa de ușor, încât nu pricuiesc nici cele mai mici dureri și pentru aceea le pôte folosi și cele mai slăbite persoane, chiar și copiii fără nici o temere.

Aceste pilule purificătoare de sânge se prepară veritabile singur nu-mai în farmacia „zum gold. Reichsapfel” a lui I. Pserhofer, Singerstrasse Nr. 15 la Viena, și costă o cutiă cu 15 pilule 21 cr. v. a. Unu sula cu 6 cutii costa 1 fl. 5 cr., trimițându-se nefrancat cu rambursă 1 fl. 10 cr. Dacă se trimite suma banilor înainte, costă unu sula cu pilule 1 fl. 25 cr. inclusive francare, 2 suluri 2 fl. 30 cr., 3 suluri 3 fl. 35 cr., 4 suluri 4 fl. 40 cr., 5 suluri 5 fl. 20 cr., 10 suluri 9 fl. 20 cr. Mai puțin de unu sula nu se pôte espeda.

NB. În urma lățirii loru celei mari, se imiteză aceste pilule sub diferite forme și numiri, de aceea se face rugarea a cere anume Pilule purificătoare de sânge ale lui I. Pserhofer și numai acelea sunt veritabile, a căror instrucțiune pentru folosire este provădută cu iscalitura I. Pserhofer, și cari pörtă pe capacul cutiei totu aceeași iscalitura în colôre roșă.

Dintre nenumăratele scrisori, prin cari consumații acestor pilule mulțămesc pentru redobândirea sănătății după cele mai varii și greie bôle, lăsam să urmeze aci puține numai, cu observarea, că ori-cine a întrebunțat odată aceste pilule, le recomandă mai departe.

Schlierbach 22 Oct. 1888. Dy Pilule purificătoare de sânge, și după o întrebunțare mai îndelungată s'a vindecat. Cu distinsă stimă Iosefa Weinzettel.

Eichengraberamt bei Gfuhl, 27 Martie 1889. Stim. D-le! Subsemnatul se rogă a mai trimite 4 suluri cu pilulele D-V, în adevăr folositoare și escelente. Nu potu întrelăsa fără ca să Vă exprimă recunoștința mea în privința valôrei acestor pilule, și le voi recomanda unde numai să va putu tuturor suferinților. Vă autorizez, ca această a mea mulțămire să o folosiți după placă și pe cale publică. Cu distinsă stimă Ignaz Hahn.

Gotschdorf bei Kohlbach, Oestr. Schlesien, 8 Oct. 1888. Stim. D-le! Vă rog a-mi trimite unu sula cu 6 cutii din pilulele D-v. universale purificătoare de sânge. Numai minunatoru D-v. pilule am să mulțămesc, că amu scăpat de o suferință de stomach, care m'a chinuit 5 ani. Aceste pilule n'are să-mi lipsescă nici odată și exprimă prin această mulțămirea mea cea mai caldă. Cu cea mai mare stimă Ana Zwickl.

dela W. Ottm. Bernhard din Lindau în contra tuturor greutăților la stomach. O buteliă 2 fl. 60 cr., o jumătate buteliă 1 fl. 40 cr.

Alifă americană, rheumatică: durerilor la șira spinării, junghiu, ischias, migrenă, dureri nervose de dinți, dureri de capu, junghiu etc. 1 fl. 60 cr. de Dr. Romershausen pentru întărirea și conservarea vederii, în flacone originale a 2 fl. 60 cr. și 1 fl. 50 cr.

Minunatul balsam englezesc, o sticlă 50 cr.

Prafuri în contra tusei (Fiakerpulver în contra catarului, răgușei etc. 1 cutiă 35 cr. cu trimiterea francată 80 cr.

Franzbranntwein cu séu fără sare o sticlă 70 cr.

Balsam contra degeraturei de I. Pserhofer, de mulți ani recunoscutu ca cel mai siguru remediu contra suferințelor de degetură de totu felulu, precum și spre vindecarea ranelor forte invecitate. 1 borcanu 40 cr., cu trimiterea francată 65 cr.

Helso séu Gesundheitssalz, unu remediu escelent în contra catarului, lui, la stomach, precum în genere în contra tuturor suferințelor ce provinu dela mistuirea neregulată, unu pachet 1 fl. mijlocu probat în contra umflăturii la gât unu flaconu 40 cr., cu trimiterea francată 65 cr.

Balsam în contra gușiloru, la gât unu flaconu 40 cr., cu trimiterea francată 65 cr.

Esență de viață. (Picăturile din Praga) în contra stomacului stricat, mistuirii rele, greutăți de totu felulu, unu medicamentu de casă escelent. 1 flaconu 22 cr. 12 flacoane 2 fl.

Prafuri în contra asudărei picioareloru. Acestu prafu delatură asudatul picioareloru și mirosulu neplăcutu, conservă încălțăminte și este probat ca nestrucios. Prețulu unei cutii 50 cr., cu trimiterea francată 75 cr.

Suculu-Spitzwegerich unu medicamentu de casă foarte cunoscutu și escelent în contra catarului, răgușei, tusei spagmodice etc. 1 sticlă 50 cr., 2 sticle dimpreună cu trimiterea franco 1 fl. 50 cr.

Pomada-Tannochin de I. Pserhofer, de unu lungu siru de ani recunoscută de medici ca cel mai bun mijlocu pentru crescerea părulu. Unu borcanu elegantu adiuștat 2 fl.

Plastru-universalu, de prof. Steudel, la rane din lovitură și impunsu, la se spargu periodicu la picioare la degetu, la rănile și aprinderile de țite și la multe alte suferințe de acestu soi s'a probat de multe ori. Unu borcanu 60 cr., cu trimiterea francată 75 cr.

Sare universală purgativă de W. Bullrich. Unu medicamentu de casă escelent în contra tuturor urmărilor digestiunei stricate precum: durere de capu, amețelă, cărcei la stomach, acrelă în gât, suferințe haemoridale, constipațiune etc. Unu pachet 1 fl.

Afară de preparatele aci amintite se mai află toate specialitățile farmaceutice indigene și streine, anunțate prin toate ziarele austro-ungare și la casu, când unele din aceste specii nu s'ar afla în depositu se voru procura la cerere promptă și ieftin.

Trimiterile prin poște se efectuează iute, dacă se trimite prețulu înainte; comende mai mari și cu rambursă a prețulu.

I. PSERHOFER, farmacia „zum goldenen Reichsapfel” WIEN, I., Singerstrasse No. 15.

Franco se efectuează acele comande numai dacă se trimite mai nainte și resp. porto postală, în casulu acesta speșele poștale sunt multu mai ieftine, decâtu la trimiteri cu rambursă.

Ca veritabile sunt a se privi numai acele pilule a căror instrucțiune este provădută cu iscalitura I. Pserhofer, și cari pörtă pe capacul fiă-cărei cutii totu aceeași iscalitura în colôre roșă

Susamintitele specialități se află și în Budapesta la farmacistul I. von Török, Königsgasse 12. 17,12-12